

Informācija no LR Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapas

<http://izm.izm.gov.lv/studentiem/2541.html>

Kādus kredītus var saņemt studenti?

Studenti var saņemt divu veidu kredītus – studiju un studējošā.

Studiju kredīts – paredzēts studiju maksas segšanai. Tas nepārsniedz augstskolas noteikto studiju maksu un valsts noteikto maksimālo studiju kredīta apmēru (maksimālo kredīta summu var uzzināt Izglītības un zinātnes ministrijas Studiju un zinātnes administrācijas mājas lapā: www.sf.gov.lv). Studiju laikā un laikposmā, kamēr nav sākts atmaksāt studiju kredītu (11 mēnešus pēc studiju beigšanas), šī kredīta procentu likme ir 0 %. Sākot kredīta atmaksu, būs jāmaksā kredītīguma noslēgšanas gadā izsolītā bankas procentu likme, bet ne vairāk kā 5% gadā no atlikušās studiju kredīta summas.

Studējošā kredīts ir paredzēts studenta iztikas izdevumu segšanai. To var saņemt pilna laika (dienas nodaļas) studējošie. Kredīta apmērs vienam studējošajam nepārsniedz 120 latu (170,74 EUR) mēnesī. Šo kredītu izmaksā 10 mēnešus gadā (izņemot jūliju un augustu). Studējošā kredīta procentu likme ir kredītīguma noslēgšanas gadā izsolītā bankas procentu likme, bet ne vairāk kā 5% gadā. Procenti par šo kredītu ir jāmaksā katru mēnesi. Tāpēc banka regulāri šo summu ieturēs no studenta konta.

Kredītus piešķir tikai akreditētu studiju programmu apguvei!

Cik kredītus var saņemt viens students?

Katrā izglītības pakāpē var saņemt kredītu viena bakalaura, maģistra un doktora grāda secīgai iegūšanai vai augstākās profesionālās izglītības profesionālās kvalifikācijas un profesionālo grādu secīgai iegūšanai. Vienlaicīgi pilna laika (dienas nodaļas) students var saņemt gan studiju, gan studējošā kredītu.

Kā saņemt kredītu?

Savas fakultātes vai augstskolas kredītu piešķiršanas komisijā jāaizpilda un jāiesniedz pieteikuma anketa un pārējie dokumenti.

Kad augstskolā ir saņemts kredīta pieprasījuma apstiprinājums, students dodas uz banku, līdz ņemot pasi. Bankā students uzrāda pasi, atver kontu un noslēdz aizdevuma līgumu.

Uz banku jādodas arī **galvotājam**, lai atvērtu kontu un noslēgtu galvojuma līgumu. Līdz jāņem pase un izziņa par darba algu. Galvotājam jāzina tā studenta, par kuru viņš galvo, vārds, uzvārds un personas kods.

Pēc aizdevuma un galvojuma līguma noslēgšanas students kredītu saņems aptuveni 4 līdz 5 nedēļu laikā.

Pirms banka veic naudas pārskaitījumu, Studiju un zinātnes administrācija pārbaudīs kredītņēmēju sarakstu, kā arī organizēs valsts galvojuma parakstīšanu. Studiju kredītu banka pārskaitīs uz augstskolas kontu, bet studējošā kredītu students saņems savā kontā.

Kāpēc nepieciešams galvotājs?

Likums paredz, ka kredītiestāde var izsniegt kredītu tikai tad, ja ir saņemts kredīta nodrošinājums – galvojums vai ķīla. Līdz ar to ir nepieciešams galvotājs, kas uzņemsies saistības, ja students nevarēs atmaksāt kredītu. Galvotāja garantija ļauj valstij tās rīcībā esošo finansējumu novirzīt augstākās izglītības attīstībai, nevis studentu neatdoto kredītu parādu dzēšanai.

Ko nozīmē valsts galvojums?

Sniedzot galvojumu studentu kredītiem, valsts apstiprina, ka tā atmaksās banku izsniegtos kredītus 90% apmērā, ja students un kredīta galvotājs kredītu nespēs atmaksāt. Pateicoties valsts galvojumam, studentu kredīts ir lēts (likme nav augstāka par 5%), un paredz atvieglotu kredīta saņemšanu dažādām studentu grupām – bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem studentiem.

Kas ir kredīta nodrošinājums?

Lai saņemtu kredītu, ir nepieciešams vienas personas galvojums (personas, kas apņemas pildīt saistības pret banku, ja pats kredītaņēmējs tās nepilda).

Galvotājam jābūt vecumā līdz 65 gadiem, un viņa ienākumiem jābūt regulāriem un vismaz vienas minimālās algas apmērā. Lai bankas darbinieki varētu pārliecināties par galvotāja ienākumu regularitāti, viņa alga vai algas daļa – vismaz minimālās algas apmērā katru mēnesi jāpārskaita galvotāja kontā – bankā, kas izsniedz kredītu studentam. Galvotājs var galvot par viena studenta abiem (studiju un studējošā) kredītiem. Galvotājs var galvot par vairāku studentu kredītiem tikai gadījumā, ja šie studenti ir viņa bērni. Par galvotāju nevar kļūt persona, kas pati saņem vai atmaksā kredītu no valsts budžeta līdzekļiem vai kredītu ar valsts vārdā sniegtu galvojumu.

Bāreņiem (līdz 24 gadu vecumam) kredīta saņemšanai nav nepieciešams galvotājs. Šie studenti saņem 100% valsts galvojumu.

Kredītu var nodrošināt arī ar nekustamā īpašuma ķīlu (dzīvokli, māju, zemi). Par kredītu var galvot arī pašvaldība.

Cik maksā kredīta noformēšana?

Saskaņā ar studentu kredītēšanas noteikumiem par kredīta pieprasījuma sākotnējo izskatīšanu un izvērtēšanu banka ir tiesīga noteikt komisijas maksu, kas nedrīkst pārsniegt trīs latus. Minētā komisijas maksa gan par studiju kredītu, gan par studējošā kredītu studentam ir jāiemaksā savā kontā. Banka kredītu neizsniegs pirms nav samaksāta noteiktā kredīta noformēšanas maksa.

Ja kredītu nodrošina ar nekustamā īpašuma ķīlu, kredīta ņēmējam jāsedz arī izdevumi, kas rodas par nekustamā īpašuma ķīlas noformēšanu.

Vai kredītu var saņemt studijām ārzemēs?

Gan studiju, gan studējošā kredītu var saņemt arī studijām ārzemēs attiecīgās valsts akreditētu studiju programmu apguvei. Kredīta pieprasījumu studijām ārvalstīs izskata Izglītības un zinātnes ministrijas izveidota komisija.

Kāda ir kārtība kredīta atmaksāšanai?

Studiju un studējošā kredītu atmaksas kārtība ir vienāda. Tos sāk atmaksāt ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas vai ar trešo mēnesi pēc izslēgšanas no studējošo saraksta.

Ja kredītu kopējā summa ir mazāka par 1000 latiem, kredīti jāatmaksā 5 gadu laikā. Katru gadu atmaksājot 1/5 daļa no kopējās summas.

Ja kredītu kopējā summa ir lielāka par 1000 latiem, kredīti jāatmaksā 10 gadu laikā. Katru gadu jāatmaksā 1/10 daļa no kopējās kredīta summas.

Kredīta atmaksāšanas termiņu var pagarināt, ja students

- turpina studijas bakalaura vai profesionālajā studiju programmā, maģistrantūrā, rezidentūrā vai doktorantūrā;
- atrodas grūtniecības vai pēcdzemdību atvaļinājumā,
- atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā līdz pusotram gadam un nestrādā pilnu darba laiku.

Ja kredīta ņēmējam studiju laikā vai kredīta atmaksāšanas laikā piedzimst bērni, pēc augstskolas beigšanas kredīta ņēmējam studējošā kredītu dzēš 30% apmērā no neatmaksātās summas par katru bērnu. Ja abi vecāki ir kredīta ņēmēji, minētais nosacījums attiecas tikai uz vienu no viņiem (pēc izvēles).

Ja kredīta ņēmējs 6 mēnešu laikā nav veicis regulārus kredīta pamatsummas un procentu maksājumus, banka saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem pieprasīs uzreiz atmaksāt visu kredīta summu kopā ar nesamaksājamiem procentiem un līgumsodu. Ja students neatmaksās kredītu, banka vērsīsies pie kredīta galvotāja.

Ja arī galvotājs neatmaksās kredītu, banka vērsīsies tiesā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar tiesas lēmumu tiesas izpildītājs, lai piedzītu kredītu, vērsīsies pret studenta un viņa galvotāja mantu.

Papildus informāciju par studentu kredītiem var saņemt:

1. Savas fakultātes vai augstskolas kredītu piešķiršanas komisijā.

2. Izglītības un zinātnes ministrijas

Studiju un zinātnes administrācija

Merķeļa ielā 11-531,

Rīga, LV 1050

Tālrunis: 67702490

www.sza.gov.lv

3. www.likumi.lv

Ministru kabineta noteikumi Nr.220

2001.gada 29.maijā

Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu

Ministru kabineta noteikumi Nr.445

2001.gada 23.oktobrī

Kārtība, kādā no valsts budžeta līdzekļiem tiek piešķirts un atmaksāts studējošo kredīts